

Hvor meget fravænningsdiarré er der?

Pålidelige målinger af forekomsten af fravænningsdiarré i hvert ugehold viser effekten af dit management.

SEGES
INNOVATION

Af Elisabeth Okholm Nielsen
chefforsker Seges Innova-
tion, elin@seges.dk

Esben Østergaard Eriksen,
postdoc, Ph.d., Norges
Miljø- og Biovitenskapelige
Universitet

Fravænningsdiarré ses hos smågrise i de første to uger efter fravænnning. Man har tidligere opfattet E. coli-bakterier som den vigtigste årsag, men flere nyere undersøgelser har vist, at grise ofte har fravænningsdiarré, uden at E. coli er involveret. Management og fodring er afgørende for, om grise udvikler fravænningsdiarré, hvilket har fået nyt fokus, efter at man ikke længere må bruge lægemiddelzink. Når man skal vurdere effekten af tiltag som valg af foderblanding, ændret management, vaccination eller behandling, er man afhængig af en pålidelig måling af forekomsten af fravænningsdiarré, før og efter et tiltag er iværksat. Det er udbredt praksis at vurdere diarréforekomsten i en sektion ved at se efter diarréklatter i stibunden. Nyere dansk forskning viser, at denne metode er behæftet med temmelig stor unøjagtighed ved fravænningsdiarré. Til gengæld skal man se på en stikprøve af grisene – og det er særligt en ting, man skal se efter.

Se på grisene

Det har vist sig, at diarrétilsmudsning af bagparten er en ret god indikator for, at en gris har diarré. Dette tegn

Her ses et eksempel på en gris med fravænningsdiarré og tilsmudset bagpart – til sammenligning en gris uden diarré. Foto: Amanda Bastian Andersen

ses hos cirka 75 procent af alle grise med fravænningsdiarré og sjældent hos grise uden diarré. Derimod er det ikke informativt, om grisen er strithåret, har indfaldne flanker, virker nedstemt eller har ringe huld. Når man vil måle, hvor meget diarré der er i en sektion, er det mest effektive derfor at undersøge en stikprøve af for eksempel 20 eller 30 grise. Notér for hver gris, om den har diarrétilsmudsning: Om der neden for rektum kan ses tynd afføring, som ser ud til at stamme fra grisen selv. Man kan med fordel bruge mærkespray: Et tegn eller farve for 'tilsmu-

det', et andet tegn eller farve for 'ikke-tilsmudset'. Når du har mærket nogle grise op i en sti, kan du hurtigt tælle dem bagefter.

30 grise fra tre tilfældigt valgte stier

En undersøgelse fra Københavns Universitet tyder på, at man kan nøjes med at undersøge grise fra tre stier i en sektion. Stierne skal udvælges tilfældigt (for eksempel ved lodtrækning), så bliver stikprøven rimeligt repræsentativ for hele sektionen. Optællingerne giver et pålideligt mål for forekomsten af diarré og kan sammenlignes med

de tidligere ugehold. Dette vil give dig og din praktiserende dyrlæge det bedst mulige grundlag for at evaluere jeres tiltag til forebyggelse af fravænningsdiarré. Denne metode holder kun de to første uger efter fravænnning – når grisene bliver ældre har de ofte diarré uden at blive diarrétilsmudsede.

Forebyggelse af fravænningsdiarré

Fravænningsdiarré bør være undtagelsen og ikke reglen. Når grisene er fire uger gamle, er en del af grisene begyndt at optage fast foder i farestien, men tarmen er endnu

ikke klar til udelukkende at få fast foder. Derfor skal der tages ekstra hensyn, så grisene hurtigt kommer i gang med

at æde og fordøje fast foder. Man kan finde viden og gode råd i Fravænningsguiden på svineproduktion.dk. Forskere fra Københavns Universitet har også udgivet et omfattende sæt af forskningsbaserede praktiske anbefalinger til forebyggelse af fravænningsdiarré, som findes på <https://cphpig.ku.dk/materialer/>. Den rådgivende dyrlæge kan hjælpe med at undersøge forhold i besætningen og foreslå, hvilke tiltag der er særligt relevante i en konkret situation.

Fakta

- Se på grisene, ikke på klatter i stibunden.
- Tjek 30 grise fra tre tilfældigt udvalgte stier for tilsmudset bagpart.
- Så har du et godt mål for, hvor meget fravænningsdiarré der er i sektionen.